

Latvijas Skautu un gaidu centrālās organizācijas

IEKŠĒJĀS KĀRTĪBAS NOTEIKUMI

(apstiprināts 28/06/2025 ar valdes lēmumu 28-06-25-1)

1. Vispārīgie noteikumi

1.1. Šie noteikumi nosaka uzvedības, drošības un organizatoriskos principus, kas piemērojami visās LSGCO aktivitātēs – tostarp nometnēs, pasākumos, birojā un citās ar organizācijas darbību saistītās vietās.

1.2. Noteikumi ir saistoši visiem LSGCO biedriem, dalībniekiem, brīvprātīgajiem, vadītājiem, darbiniekiem un citām personām, kas piedalās organizācijas aktivitātēs (turpmāk – Dalībnieki).

1.3. Katrs pilngadīgs Dalībnieks apņemas iepazīties ar šiem noteikumiem pirms dalības uzsākšanas, savukārt nepilngadīgajiem noteikumi tiek izskaidroti atbilstoši vecumam, un to ievērošanu nodrošina arī attiecīgo vadītāju uzraudzība.

1.4. Pasākuma vai nometnes vadītājs ir tiesīgs papildināt šos noteikumus, ņemot vērā konkrēto aktivitāšu specifiku, dalībnieku vecumu un norises apstākļus, nodrošinot, ka izmaiņas ir saskaņā ar LSGCO vērtībām, drošības principiem un iekšējo kārtību.

1.5. Precizētie vai papildinātie noteikumi stājas spēkā pēc to izziņošanas dalībniekiem mutiski vai rakstiski, un ir saistoši pasākuma laikā.

1.6. Šie noteikumi tiek piemēroti kopā ar LSGCO Ētikas kodeksu. Ja dalībnieka rīcība ir pretrunā ar kodeksā noteiktajām vērtībām un principiem, tā var tikt uzskatīta arī par iekšējās kārtības pārkāpumu.

2. Dalībnieku uzvedības pamatprincipi

2.1. Dalībnieki savstarpēji izturas cieņpilni un ētiski, respektē citu personu viedokli, pieredzi, privātumu un identitāti, kā arī saudzē apkārtējo vidi.

2.2. Katrs Dalībnieks rīkojas atbildīgi, ar iniciatīvu un gatavību sadarboties, veicinot iekļaujošu, atbalstošu un pozitīvu vidi.

2.3. Dalībnieki ievēro noteikto dienas kārtību, norises laikus un kopīgās vienošanās, kā arī ierodas pasākumos un aktivitātēs laikus.

2.4. Iniciatīva tiek novērtēta, ja tā veicina kopējo mērķu sasniegšanu un netraucē grupas darbu vai norises ritmu.

2.5. Konfliktsituācijas tiek risinātas miermīlīgi un konstruktīvi. Ja nepieciešams, Dalībnieks vēršas pie pasākuma vadītāja, uzticības personas vai citiem atbildīgajiem pieaugušajiem atbilstoši situācijai.

3. Drošības noteikumi

3.1. Pasākuma vai nometnes teritoriju atļauts atstāt tikai ar pasākuma vadītāja vai atbildīgās personas iepriekšēju atļauju. Nepilngadīgie to drīkst darīt tikai pieaugušā pavadībā vai ar vecāku/aizbildņa rakstisku piekrišanu.

3.2. Pārvietojoties grupās vai individuāli, Dalībniekiem jāievēro Ceļu satiksmes noteikumi, īpaši diennakts tumšajā laikā vai apgrūtinātās redzamības apstākļos. Obligāti jālieto atstarojošie elementi, gaismas vai cita redzamību nodrošinoša ekipējuma daļa.

3.3. Aizliegta jebkāda bīstama vai veselībai kaitīga rīcība, tostarp fiziski vai ķīmiski eksperimenti, neapdomīga uzvedība, riskantu vietu apmeklēšana bez uzraudzības, kā arī citi apzināti drošības apdraudējumi.

3.4. Jebkurš negadījums, trauma, Dalībnieka pazušana, tehnisks bojājums vai potenciāli bīstama situācija nekavējoties jāziņo atbildīgajai personai, vadītājam vai medicīnas punktam.

3.5. Katram Dalībniekam jābūt informētam par evakuācijas kārtību, drošības punktiem un rīcību ārkārtas situācijās, un pienākums ir ievērot norādījumus trauksmes vai apdraudējuma gadījumā.

3.6. Nepilngadīgie nedrīkst tikt atstāti bez pieaugušā uzraudzības nevienā no aktivitāšu vietām vai laika posmos, kas ietver palikšanu ārpus kopējā pasākuma struktūras.

3.7. Vadītāji un atbildīgās personas nodrošina, ka pirms pasākuma sākuma visiem Dalībniekiem tiek sniegta pamata drošības instruktāža, un tā tiek atkārtota, ja apstākļi to prasa (piemēram, laikapstākļu maiņa, pārvietošanās, specifiski riski).

4. Ugunsdrošības noteikumi

4.1. Ugunsiskus, atklātas liesmas un jebkāda veida dedzināšanu drīkst veikt tikai ar pasākuma vadītāja vai atbildīgās personas iepriekšēju atļauju un viņu tiešā uzraudzībā, ievērojot ugunsdrošības instrukciju.

4.2. Visās aktivitātēs jāievēro spēkā esošie ugunsdrošības normatīvie akti, tostarp Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) noteikumi, Valsts meža dienesta nosacījumi un organizācijas iekšējie drošības protokoli.

4.3. Ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamajiem aparātiem, smiltīm, ūdenim utt.) jābūt viegli pieejamiem visās potenciāli bīstamās vietās. Atbildīgajiem pieaugušajiem jāzina to atrašanās vietas un lietošanas kārtība.

4.4. Pēc ugunscura vai liesmas lietošanas, tā pilnīga nodzēšana ir obligāta. Atbildīgajai personai jāpārlicinās, ka uguns ir pilnībā izdzisusi un nav vairs siltuma vai gruzdošu materiālu.

4.5. Pirotehnisko līdzekļu, ugunsspēļu, lāpu vai citu degošu materiālu izmantošana ir kategoriski aizliegta, izņemot, ja to izmantošana iepriekš rakstiski saskaņota ar LSGCO vadību un attiecīgajiem drošības dienestiem.

4.6. Ugunsdrošības pārkāpumu gadījumā atbildīgajai personai ir pienākums nekavējoties pārtraukt attiecīgo darbību un ziņot pasākuma vadītājam vai drošības koordinatoram.

4.7. Visiem Dalībniekiem pirms ugunscura vai liesmas lietošanas ir jābūt iepazīstinātiem ar ugunsdrošības instrukciju un jāievēro tās prasības visa procesa laikā.

5. Peldēšanās un ūdens aktivitāšu drošība

5.1. Peldēšanās un citas ūdens aktivitātes atļautas tikai organizētā laikā, norādītā vietā un tikai pasākuma vadītāja vai norīkoto atbildīgo personu klātbūtnē. Nepilngadīgie drīkst piedalīties šajās aktivitātēs tikai pieaugušo uzraudzībā.

5.2. Pirms peldēšanās vai ūdens aktivitātēm katram dalībniekam jābūt informētam par drošības noteikumiem, tostarp rīcību ārkārtas situācijā. Dalībniekiem jāievēro visas mutiskās un rakstiskās instrukcijas, kā arī jāaplūcina instrukcijas izpratne, ja to pieprasa organizētājs.

5.3. Aizliegts peldēties vienatnē, bez atļaujas, neatļautās vai nedrošās vietās, kā arī ārpus norādītā laika. Peldēšanās ārpus organizētas kārtības uzskatāma par drošības pārkāpumu.

5.4. Stingri aizliegta jebkāda veida ūdens aktivitāšu veikšana alkohola, narkotisko, psihotropo, nomierinošo vai citu apziņu ietekmējošu vielu iespaidā, tostarp pēc medikamentu lietošanas, ja tie samazina uzmanību vai koordināciju.

5.5. Jebkāds ūdens inventārs – tostarp laivas, plosti, peldriņķi, glābšanas vestes u.c. – jālieto tikai paredzētajiem mērķiem, saskaņā ar vadītāju norādījumiem un drošas lietošanas noteikumiem. Aizliegta ekipējuma izmantošana bez iepriekšējas apmācības vai atļaujas.

5.6. Negadījuma, aizdomu par slīkšanu vai citādas apdraudējuma gadījumā dalībniekiem ir nekavējoties jāinformē tuvākais pieaugušais vai atbildīgā persona un jāizsauc palīdzība.

5.7. Ja pasākuma vieta atrodas pie dabīgā ūdens objekta, vadītājam jānodrošina riska novērtējums un jāinformē visi dalībnieki par peldvietas statusu (oficiāla/neoficiāla, piemērota/nepiemērota peldēšanai).

6. Veselība un pirmā palīdzība

6.1. Katram Dalībniekam ir pienākums savlaicīgi sniegt patiesu, pilnīgu un aktuālu informāciju par savu veselības stāvokli, tostarp hroniskām slimībām, alerģijām, medikamentu lietošanu vai citiem būtiskiem veselības aspektiem, kas var ietekmēt līdzdalību aktivitātēs. Nepilngadīgo informāciju sniedz vecāks vai aizbildnis.

6.2. Medikamenti tiek lietoti tikai saskaņā ar ārstniecības personas norādījumiem. Nepilngadīgie medikamentus drīkst lietot tikai ar vecāku vai aizbildņa piekrišanu un uzraudzībā, ja vien organizācijā nav noteikta cita kārtība.

6.3. Katra pasākuma vai nometnes norises vietā jānodrošina piekļuve vismaz vienai pilnībā aprīkotai pirmās palīdzības aptieciņai. Atbildīgajai personai jāzina tās atrašanās vieta un saturs, kā arī jāspēj sniegt pamata palīdzība.

6.4. Katram Dalībniekam jāzina, pie kā vērsties negadījuma, traumas vai veselības pasliktināšanās gadījumā. Šī informācija tiek izskaidrota pasākuma sākumā un atkārtota, ja nepieciešams.

6.5. Ja Dalībnieks jūtas slikti, novēro veselības traucējumus vai pamana citam nepieciešamu palīdzību, viņa pienākums ir nekavējoties informēt vadītāju, atbildīgo personu vai medicīnas darbinieku.

6.6. Par visiem ar veselību saistītajiem incidentiem jāveic ieraksts pasākuma žurnālā vai īpašā reģistrācijas veidlapā, ievērojot personas datu aizsardzības prasības.

7. Aizliegumi un atbildība

7.1. Pasākumu un aktivitāšu laikā ir stingri aizliegta jebkāda veida apreibinošu vielu – tostarp alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu – lietošana, glabāšana, nodošana citām personām vai izplatīšana. Šis aizliegums attiecas uz visiem Dalībniekiem, neatkarīgi no vecuma vai statusa.

7.2. Nav pieļaujama nekāda veida vardarbība – fiziska, emocionāla, seksuāla vai cita veida uzvedība, kas pazemo, aizskar vai apdraud citu personu drošību, cieņu vai veselību.

7.3. Aizliegts aizskart, sabojāt, iznīcināt vai piesavināties citu personu vai organizācijas īpašumu. Par tīšu mantas bojāšanu vai zādzību persona var tikt saukta pie atbildības atbilstoši iekšējai kārtībai un normatīvajiem aktiem.

7.4. Naži, cirvi un citi potenciāli bīstami instrumenti (tai skaitā šķēres, āmuri, elektroinstrumenti u.c.) drīkst tikt lietoti tikai atbildīgās personas uzraudzībā un tikai atbilstoši to paredzētajam nolūkam, ievērojot drošības prasības.

7.5. Katrs Dalībnieks ir personīgi atbildīgs par savu rīcību un tās sekām. Jebkurš pārkāpums var tikt izvērtēts, piemērojot brīdinājumu, dalības ierobežošanu vai izslēgšanu no pasākuma. Smagākos gadījumos informācija var tikt nodota vecākiem/aizbildņiem vai kompetentajām iestādēm.

7.6. Aizliegta jebkāda rīcība, kas ir pretrunā ar LSGCO Ētikas kodeksa principiem, tai skaitā necieņa, manipulācija, reputācijas graušana vai nesadarbošanās, pat ja tā nav formāli klasificējama kā vardarbība.

8. Personīgās mantas un kārtība

8.1. Katrs Dalībnieks pats atbild par savas personīgās mantas glabāšanu, uzraudzību un drošību. Organizācija neuzņemas atbildību par nozaudētām vai bojātām personīgajām lietām, izņemot, ja tās bojātas organizācijas nolaidības rezultātā.

8.2. Dzīvojamās un koplietošanas telpas, kā arī apkārtējā vide (t.sk. telts teritorijas, ēdamzonas, sanitārās zonas) ir regulāri jākopj un jāuztur tīras, kārtīgas un drošas visu pasākuma laiku. Kārtības uzturēšana ir kopīga atbildība.

8.3. Citu personu vai organizācijas manta drīkst tikt izmantota tikai ar īpašnieka vai atbildīgās personas nepārprotamu atļauju. Aizliegta jebkāda nesaskaņota aizņemšanās vai lietošana.

8.4. Naktsmiers ir jāievēro visiem Dalībniekiem – klusuma periods sākas noteiktajā laikā (parasti ne vēlāk kā plkst. 23:00) un ilgst līdz rītam. Naktsmiers var tikt pārtraukts tikai ārkārtas situācijās vai ar atbildīgās personas atļauju.

8.5. Dzīvojamās zonas (teltis, istabas, u.c.) ir privāta telpa, un tajās nav atļauts ieiet vai uzturēties bez uzaicinājuma vai iepriekšējas saskaņošanas ar iemītniekiem vai vadītājiem.

8.6. Sūdzības par nozaudētām vai bojātām mantām jāadresē atbildīgajai personai iespējami drīz pēc notikuma, norādot laiku, vietu un apstākļus.

9. Instrukciju izpilde un vadītāju norādījumi

9.1. Visu pasākuma vadītāju, brīvprātīgo un LSGCO norīkoto atbildīgo personu sniegtās instrukcijas un norādījumi ir obligāti izpildāmi. Tie tiek sniegti dalībnieku drošības, kārtības un pasākuma sekmīgas norises nodrošināšanai.

9.2. Ja norādījumi ir neskaidri, divdomīgi vai nav saprotami, Dalībniekam ir pienākums nekavējoties uzdot precizējošus jautājumus. Norādījumu ignorēšana vai to apzināta neievērošana nav pieļaujama.

9.3. Atkārtota nepakļaušanās vai atteikšanās pildīt pamatotus norādījumus tiek uzskatīta par disciplīnas pārkāpumu un var tikt vērtēta kā pamats dalības ierobežošanai, brīdinājuma izteikšanai vai izslēgšanai no pasākuma.

9.4. Smagākos vai sistemātiskos gadījumos informācija par pārkāpumu var tikt nodota vecākiem, struktūrvienības vadībai vai izskatīta LSGCO Goda Tiesā saskaņā ar organizācijas iekšējiem normatīviem.

10. Noteikumu ievērošanas kontrole un sankcijas

10.1. Šo noteikumu ievērošanu uzrauga LSGCO norīkotie vadītāji, brīvprātīgie un citas atbildīgās personas, kuras ir pilnvarotas rīkoties saskaņā ar organizācijas drošības un kārtības principiem.

10.2. Pārkāpuma gadījumā atbildīgā persona ir tiesīga izteikt Dalībniekam mutisku aizrādījumu vai rakstisku brīdinājumu, atkarībā no pārkāpuma būtības un apstākļiem.

10.3. Smagāku vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā var tikt piemēroti sekojoši ierobežojumi:

- 10.3.1. dalības ierobežošana konkrētās aktivitātēs;
- 10.3.2. dalībnieka atstādināšana no pasākuma bez tiesībām uz dalības turpināšanu;
- 10.3.3. nepieciešamības gadījumā – nodošana izskatīšanai LSGCO Goda Tiesā.
- 10.4. Lēmumus par disciplināriem mēriem pieņem pasākuma vadītājs sadarbībā ar organizācijas pilnvaroto pārstāvi, izvērtējot pārkāpuma apstākļus, personas vecumu, nodarījuma smagumu un iespējamās sekas.
- 10.5. Ja pārkāpumu ir izdarījis nepilngadīgais Dalībnieks, par to obligāti tiek informēti viņa vecāki vai likumiskie pārstāvji, kā arī struktūrvienības vadītājs, ja nepieciešams.
- 10.6. Visas disciplinārās darbības tiek dokumentētas un glabātas atbilstoši LSGCO noteiktajai kārtībai, ievērojot personas datu aizsardzības prasības.
- 10.7. Ja noteikumu pārkāpums ir arī ētikas jautājums, vadītājs var ierosināt lietas nodošanu izskatīšanai LSGCO Goda Tiesā saskaņā ar Ētikas kodeksu un Statūtu 4.7. punktu.

11. Digitālās vides un ierīču lietošana

- 11.1. Mobilās ierīces (telefoni, planšetes, viedpulksteņi u.c.) drīkst izmantot tikai ar pasākuma vadītāja vai atbildīgās personas atļauju un atbilstoši noteiktajai kārtībai. Nepamatota ierīču lietošana aktivitāšu laikā var tikt ierobežota.
- 11.2. Fotogrāfēšana, filmēšana vai cita veida attēlu un video materiālu fiksēšana, kuros redzamas citas personas, pieļaujama tikai ar iepriekšēju, skaidru piekrišanu un, nepilngadīgo gadījumā, ar viņu vecāku vai aizbildņu piekrišanu, ja saturs tiek izmantots publiski.
- 11.3. Stingri aizliegts fotografēt vai filmēt citu personu bez viņu ziņas, kā arī izmantot šādu saturu, lai publicētu, dalītos vai izplatītu informāciju, kas aizskar, pazemo, diskreditē vai citādi kaitē personas cieņai vai reputācijai.
- 11.4. Sociālie tīkli un digitālās platformas jāizmanto atbildīgi un saskaņā ar LSGCO vērtībām – ar cieņu, korekti un ētiski. Aizliegta jebkāda satura ievietošana, kas var apdraudēt organizācijas vai citu personu tēlu.
- 11.5. Atklātas piekļuves vai reāllaika straumēšana (t.sk. "live" video) pasākumu laikā ir atļauta tikai ar vadītāja iepriekšēju rakstisku piekrišanu.
- 11.6. Organizācijai ir tiesības ierobežot digitālo ierīču lietošanu, ja tā traucē pasākuma mērķu sasniegšanai, apdraud drošību vai veicina nevēlamu uzvedību.

12. Nepilngadīgo aizsardzība

- 12.1. Pasākumu un aktivitāšu laikā nav pieļaujama nekāda veida vardarbība vai diskriminācija – tai skaitā uzvedība, kas balstīta uz vecuma, dzimuma, etniskās piederības, reliģiskās pārliecības, seksuālās orientācijas, veselības stāvokļa, izcelsmes vai cita statusa pazīmēm.

12.2. Visi pieaugušie, kas piedalās aktivitātēs (t.sk. vadītāji, brīvprātīgie, apmeklētāji), ir atbildīgi par drošas, cieņpilnas un bērna vajadzībām atbilstošas vides nodrošināšanu. Jāuztur profesionāla distance, jāizvairās no pārmērīgas fiziskas tuvības un aizskarošiem komentāriem.

12.3. Nepilngadīgajiem dalībniekiem jābūt skaidri informētiem, pie kā vērsties, ja viņi jūtas nedroši, apdraudēti vai novēro neatbilstošu uzvedību. Šīm personām jābūt identificētām pasākuma sākumā un pieejamām visa norises laikā.

12.4. Par jebkādam aizdomām par bērna apdraudējumu ir nekavējoties jāziņo pasākuma vadītājam vai organizācijas atbildīgajai personai, kura rīkojas saskaņā ar LSGCO bērnu aizsardzības kārtību un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

12.5. Organizācija nodrošina, ka personas, kuras tieši strādā ar nepilngadīgajiem, ir iepriekš pārbaudītas un instruētas par bērnu tiesību aizsardzības principiem, tostarp ir iepazinušās ar LSGCO "Drošas vides un bērnu aizsardzības kārtību.

13. Konfliktsituāciju risināšana

13.1. Visas konfliktsituācijas tiek risinātas miermīlīgi, atklāti un savstarpējā cieņā, iesaistot visas iesaistītās puses un, ja nepieciešams, klātesot lieciniekiem vai trešajai personai.

13.2. Ja konflikta risināšanai nepieciešama palīdzība vai situācija saasinās, tiek piesaistīts neitrāls starpnieks – piemēram, pasākuma vadītājs, uzticības persona vai cita atbildīgā persona ar starpniecības prasmēm.

13.3. Konflikta risināšanas laikā nav pieļaujama apsaukšanās, draudi, fiziska vai emocionāla agresija, kā arī cita uzvedība, kas pazemo, aizskar vai veicina eskalāciju.

13.4. Ja konflikts ir atkārtots vai ar iespējamu drošības risku, par to informē organizācijas vadību vai Goda Tiesu, atbilstoši LSGCO iekšējās kārtības un disciplinārās atbildības regulējumam.

13.5. Dalībniekiem tiek rosināta savstarpēja saruna, izpratne un sadarbības attīstīšana, ja tas iespējams, un konflikta atrisinājums tiek dokumentēts, ja situācija to prasa.

14. Citi noteikumi

14.1. LSGCO ir tiesīga precizēt, papildināt vai grozīt šos noteikumus, ņemot vērā aktuālo situāciju, normatīvo aktu izmaiņas, drošības prasības vai organizācijas darbības vajadzības. Atjauninātā redakcija tiek darīta pieejama Dalībniekiem pirms pasākuma sākuma.

14.2. Katra pasākuma vai nometnes vadītājs ir atbildīgs par šo noteikumu aktualizēšanu atbilstoši konkrētajai aktivitātei, vietai un dalībnieku sastāvam, kā arī par to skaidru izziņošanu dalībniekiem saprotamā un pieejamā formā.

14.3. Šo noteikumu galvenais mērķis ir nodrošināt drošu, iekļaujošu, atbalstošu un vērtībās balstītu vidi, kurā ikviens dalībnieks jūtas cienīts, pasargāts un brīvi var piedalīties organizācijas dzīvē.

14.4. Noteikumu piemērošanā vienmēr tiek ievērots samērīguma, labas ticības un skautu-gaidu kustības pamatprincipu ievērošanas princips.

Šie noteikumi ir organizācijas kopējie iekšējās kārtības un drošības principi. Tie jāpielāgo katram pasākumam vai nometnei atbilstoši apstākļiem, lokācijai, aktivitātēm un vecuma grupai.